

דברי פי חכם חזן

מקבץ ווארטנים נחמדים לפרשת השבוע

פירש' און אונטער

וַיְהִי יִצְחָק בֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּקַחְתּוֹ אֶת רֵבֶקָה בֵּת בְּתוּאֵל הָאֲרַמִּי (כ"ה, כ')
מפרש בעל הטורים: בקחתו - ב' במסורה, "בקחתו את רבקה", "בקחתו והוא אסור באזיקים".
דרש על כך ר' יהודה אריה די מודינה, שאחר שאדם לוקח אשה הוא נעשה אסור באזיקים.

וַיַּעֲתֶר יִצְחָק לֵה' לְנִכַח אִשְׁתּוֹ פִּי עֶקְרָה הוּא (פרק כ"ה פסוק כ"א)
כתוב במדרש (בר"ר מ"ה, ד'): "ולמה נתעקרו האמהות, ר' לוי משם ר' שילא דכפר תמרתא ור'
חלבו בשם ר' יוחנן שהקב"ה מתאוה לתפילתן ומתאוה לשיחתן".

וכתב ה"תפארת שלמה" מראדומסק בדרך הלצה, דהנה מדרך העולם שהבנים מבטלים אבותם
מתלמוד תורה ותפלה במקריהם אשר לא טוב, ולכך אנו מבקשים שיתן לנו זרעא חייא וקיימא די
לא יפסוק מפתגמי אורייתא, שנוכל להגות בתורה ובמצוות עם כל זה, שיהיו בריאים ושלמים כל
הימים ולא יבטלו אותנו בדאגותיהם עליהם, כמו שנאמר (שמות ה', י"ט) לֹא תִגְרְעוּ מִלְּבַנְיָכֶם דְּבַר
יוֹם בְּיוֹמוֹ, ר"ל לא תגרעו מעבודתכם על ידי בניכם דבר יום ביומו. וזהו שהיו עקרות, כדי שיוכלו
להתפלל בדעה מיושבת, כי הקב"ה מתאוה לתפילתם של צדיקים.

פירש"י: "זה עומד בזוית זו ומתפלל, וזו עומדת בזוית זו ומתפללת".

וטעם שעמדו דווקא בזוית, יבואר, שהרי אנשי כנסת הגדולה גילו לנו לאיזה צד צריך להתפלל
(כבא בתרא כ"ה), וא"כ לפני כן לא ידעו לאיזה צד יש להתפלל. ולכן יצחק נעמד בזוית אחת
שכוללת שתי רוחות, ורבקה בזוית השניה שכוללת את שתי הרוחות האחרות וממילא ודאי יפנו
לצד שאליו צריך להתפלל.

וַיֹּאמֶר ה' לָהּ (כ"ה, כ"ג)

פירש"י: "על ידי שליח".

ולכאורה צ"ב, מה דחק את רש"י לפירוש זה ומדוע לא פירש כפשוטו שה' עצמו דיבר אליה?

אלא, שבגמ' (מגילה יד.) כתוב ששבע נביאות נתנבאו להם לישראל [והם שרה, מרים, דבורה, חנה, אביגיל, חולדה ואסתר], ואם ה' עצמו דיבר עם רבקה אז גם היא היתה צריכה להימנות ביניהן.

עוד יש להבין מדוע באמת לא ה' עצמו הוא זה שדיבר איתה? אלא שאם ה' עצמו היה אומר לרבקה שעשו יהיה רשע, ממילא לא תהיה לו כל בחירה והוא יהיה רשע בלית ברירה, וכל זמן שלא יצא הדיבור מפי ה' עדיין נשאר עשו בעל בחירה.

וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֲשׂוֹ אִישׁ יָדַע צִיד אִישׁ שָׂדֶה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהָלִים (כ"ה, כ"ז)

האדמו"ר מסאטמר זצ"ל היה מפרש פסוק זה בבדיחותא, שישנם בחורים שכל לימודם הוא בהעברה בעלמא, והיינו שרוצים רק להצליח במבחן בסוף השבוע וכל השבוע הם מבליים את הזמן בדברים בטלים, ומחמת שיש להם מוח טוב הם סומכים ע"ז שיוכלו לרמות בעת המבחן, שקודם לכן לומדים לעצמם השיעור במהירות ובמרוצה, והוא לימוד רק באמירה ולא שווה כלום. וזהו עשו שהיה יודע לרמות ולצוד, ולכן תורתו היתה מהשפה ולחוץ, רק כדי לרמות את אביו בעת הבחינה, ולכן היה לו פנאי להיות איש שדה ולטייל כל הזמן בחוץ.

משא"כ יעקב שמהמת שתורתו לשמה ולימודו באמת ובאמונה ולא ברמאות, הוא מייגע את עצמו כל השבוע ולא מבלה הזמן אף רגע אחד, ולכן היה יושב אוהלים ולא מש מאוהלה של תורה.

הרבי מלובלין היה אומר, כי מי שאינו יודע לרמות את הבריות נקרא "תם", ואילו מי שיודע לרמות ואינו משתמש ביכולתו זו אלא בשעת הכרח, הריהו "איש תם", שהוא אדון על תמימותו ומושל בה, ולכן יעקב שבעיסוקיו עם לבן העיד על עצמו 'אחיו אני ברמאות', נקרא "איש תם".

וַיֵּאָהֵב יַצְחָק אֶת עֲשׂוֹ כִּי צִיד בְּפִיו וְרַבְּקָה אֲהָבָת אֶת יַעֲקֹב (פרק כ"ה פסוק כ"ח)

פירש ר' נפתלי מרופשיץ פסוק זה ע"פ המובא בגמ' (יומא ט:): דמאן דמשתעי ריש לקיש בהדיה בשוק יהבו ליה עיסקא בלא סהדי, והיינו שמי שהיו רואים בשוק שריש לקיש משוחח עמו היה נחשב לאדם כה נאמן עד שהיו מביאים לו כסף לעסקה מבלי להעמיד עדים.

ולכאורה יש להבין מה מיוחד דווקא בריש לקיש שעל פי מעשהו היו מחזיקים אנשים לנאמנים?

אלא שמובא בגמ' (ב"מ פד.) שריש לקיש היה ראש השודדים וחזר בתשובה, ולכן הכיר כל תחבולות וערמומיות בני אדם ולא יכלו להטעותו. לפיכך מי שדיבר עמו ודאי הוא כבר תהה על קנקנו וראה כי ישר הוא.

אף רבקה שבאה מבית לבן ובתואל, הרי שגדלה בין רשעים ורמאים ולפיכך הכירה התחבולות וידעה את עשו, ולכן אהבה את יעקב. משא"כ יצחק שגדל בבית אביו אברהם והיה עולה תמימה, לא היה מכיר תחבולות הרשעים ומשום כך אהב את עשו כי ציד בפיו.

הַלְעִיטְנִי נָא מִן הָאֲדָמִים הָאֲדָמִים הַזֶּה (פרק כ"ה פסוק ל')

באחד מביקורי ה"אמרי אמת" צ"ל בארץ ישראל יצא ה"בית ישראל" לעמוד על טיבם של חכמי ירושלים ושל זקני המקובלים הספרדים. כאשר הגיעה שבת פרשת תולדות, דיברו בשולחנו של ה"אמרי אמת" על הכתוב 'האדום האדום הזה', ונשאלה השאלה הרי עדשים הם ירוקים. נענה ה"בית ישראל" ואמר: בהיותי בירושלים שמעתי מחכמי הספרדים הזקנים שעשו ביקש 'הלעיטני נא', נָא נקרא חצי מבושל כמו 'אל תאכלו ממנו נא', ואכן עדשים באמצע בישולם הם אדומים ורק לבסוף ירוקים. (ונהנה ה"אמרי אמת" לשמע הדברים).

מְכַרְהָ כִּיּוֹם אֶת בְּכֹרְתָךְ לִי (כ"ה, ל"א)

יש לשאול, מנין היה ליעקב נזיד עדשים שהיה יכול לקנות בו את הבכורה? והרי כתוב בגמ' (ב"מ יב:) שקטן אין לו יד וזכייה, ומסיק שם בגמ' שהוא גם בגדול הסמוך על שולחן אביו, וא"כ ליעקב שהיה סמוך על שולחן אביו לא היה כלום משלו, ואיך היה יכול לקנות את הבכורה במשהו שאינו שלו?

אלא, מפרש החתם סופר ע"פ מה שפירש רש"י (כ"ה, ל') שאברהם אבינו מת באותו היום ויצחק אכל סעודת הבראה. ובגמ' (מו"ק כז:) כתוב שסעודת הבראה של אבל הוא משל אחרים, וא"כ יצחק היה צריך להקנות ליעקב את העדשים שלא יהיה לו רשות בהם בכדי שיוכל יעקב להברותו, וממילא היה של יעקב.

וזהו מש"כ "מכרה לי כיום", והיינו שדווקא באותו יום יכול לקנות שאז יש לו משל עצמו, אבל ביום אחר הוא סמוך על שולחן אביו ולא יכול לקנות לעצמו דבר.

ולכן נרמז עניין האבלות דווקא במילים אלו, שהמילים "את בכורתך לי" הם ר"ת "אבל", שע"י האבלות קנה את הבכורה.

הִנֵּה אֲנִכִּי הוֹלֵךְ לְמוֹת וְלָמָּה זֶה לִּי בְּכֹרְהָ (כ"ה, ל"ב)

ר' יהונתן אייבשיץ פירש פסוק זה ע"פ הגמ' בברכות (לב:) שאומרת שכל כהן שהרג את הנפש לא ישא את כפיו, וקודם מתן תורה העבודה היתה בכורות, וא"כ גם בכור שהרג את הנפש לא ישא את כפיו. וזה מה שאמר עשו "הנה אנכי הולך למוות", דהיינו שהולך להרוג בני אדם כיון שהיה רוצח, וא"כ "למה לי זה בכורה?", הרי לא יוכל לישא את כפיו.

עֲקֹב אֲשֶׁר שָׁמַע אֲבֹרָהֶם בְּקִלִּי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמֵרְתִּי מִצֹּתֵי חֻקֹּתַי וְתוֹרֹתַי (כ"ו, ה')

בגמ' (יומא כח:) למדים מפסוק זה שקיים אברהם אבינו אפילו עירובי תחומין. (ואמנם יש הגורסים "אפילו עירובי תבשילין" מכיון שהיה כתוב בראשי תיבות ע"ת ומיישבים זאת)

ולפי גירסא זו (עירובי תחומין) מבאר הגאון מאוסטרובצה בדרך חידוד טעם שדווקא מצווה זו הודגשה אצל אברהם אבינו, ע"פ מה שהביאו הרי"ף והרא"ש (עירובין סוף פ"א) בשם הירושלמי, שהאיסור לצאת בשבת מתחום אלפיים אמה (מיל) הוא גזירה דרבנן שמא יבא לצאת משיעור תחומין דאורייתא שהם שלוש פרסאות (י"ב מיל). וכיון שמיל הוא שיעור 2000 פסיעות (כמבואר בעירובין מב.) הרי שי"ב מיל הם 24,000 פסיעות. ובמדרש (בר"ר מ"ג, ג') יש דעה שכל פסיעה של אברהם אבינו שיעורה היה מיל (מלבד דעה נוספת שהיה שיעורה ג' מילין), ולפי"ז שיעור התחומין דאורייתא של אברהם אבינו, והיינו 24,000 פסיעותיו, הם [לפחות] 24,000 מיל שהם 6,000 פרסאות.

ובגמ' (פסחים צד.) כתוב "שיתא אלפי פרסי הוי עלמא", והיינו שכל העולם כולו הוא באורך 6,000 פרסאות, וא"כ אברהם אבינו לעולם לא יוכל לצאת מתחומין דאורייתא שלו שהוא בדיוק כמידת העולם.

ואעפ"כ אברהם אבינו קיים את גזירת רבנן שלא לצאת אפילו מיל אחד, אף שלגביו לא שייך הגזירה שמא יצא מתחומין דאורייתא.

הִנֵּה נָא זָקַנְתִּי לֹא יִדְעֵתִי יוֹם מוֹתִי (כ"ז, ב')

המהרש"ל מבאר פסוק זה ע"פ מה שפירש רש"י בפסוק ט' שאותו יום היה ערב פסח ולכן ביקש יצחק אבינו שני גדיי עיזים. וכתוב בגמ' (ר"ה יא.) שהקב"ה יושב וממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום, ויצחק נולד בפסח, וא"כ יצחק ידע שגם ימות בפסח, רק שלא ידע "יום מותו", והיינו שלא ידע באיזה פסח בדיוק ימות ובאיזה שנה. ומכיון שהיה זה ערב פסח חשש שמא למחר ימות, ומחמת כן אמר "לא ידעתי יום מותי" ומיהר לברך את בנו.

וְצוּדָה לִי [צידה] צִיד... בְּעֵבוֹר תְּבָרְכֶךָ נַפְשִׁי... וְרִבְקָה אָמְרָה... הִנֵּה שְׁמַעְתִּי אֶת אֲבִיךָ
מְדַבֵּר אֶל עֶשָׂו אַחִיךָ לֵאמֹר... וְאַבְרָכְכָה לְפָנַי ה' (פרק כ"ז פסוקים ג'-ז')

ופירש רש"י: ואברככה לפני ה' - "ברשותו, שיסכים על ידי".

ונשאלת השאלה כיצד אמרה רבקה בשם יצחק "ואברככה לפני ה'" מה שהוא עצמו לא אמר?

סיפר הרה"ק ר' יחיאל מאיר ממוגלניצא זצ"ל: בהיותי צעיר נתלוויתי פעם לזקני המגיד מקוזניץ כשנסע עם היהודי הקדוש לסופר סת"ם כדי לכתוב בס"ת את השמות הקדושים. בדרך שוחחו הקדושים הללו ואני ישבתי מאחוריהם. לאחר מכן אמר היהודי הקדוש לאנשי שלומו: אם הייתם שומעים ויודעים מה שגילה לי המגיד הייתם שמחים. עניתי ואמרתי: גם אני שמעתי, אמר שבזה

שיצחק אבינו ע"ה אמר 'וצודה לי צידה' נרמז שמו ית', כי היה לו לומר 'וצד לי', ובתיבת 'וצודה' יש ו' ה' יתרים, ובתיבת 'צידה' יש י' וה' יתרים, רמז להוי"ה שיסכים על ידו.

וממילא לפי"ז אתי שפיר מה שאמר רבקה "לפני ה'" שאכן נרמז כן בדברי יצחק. [וכן כתב המגיד מקוזניץ בעצמו בספרו "עבודת ישראל" בתחילת הפרשה.]

וְרִבְקָה אָמְרָה אֶל יַעֲקֹב בְּנֵה לְאִמֶּר (כ"ז, ו')

לכאורה יש להעיר קצת, שהרי מלשון הפסוק משמע שיעקב היה בבית באותו זמן, שהרי לא נאמר שרבקה שלחה לקרוא ליעקב. והרי יעקב היה "איש תם יושב אוהלים", ומסתמא היה כל היום בבית מדרש ומה עשה בבית באותו זמן?

ובדרך צחות אפשר לומר ע"פ מש"כ בגמ' (פסחים קט.). "אמרו עליו על ר' עקיבא, מימיו לא אמר הגיע עת לעמוד בבית המדרש חוץ מערבי פסחים וערב יום הכפורים", ואותו היום שיצחק ציווה את עשו להביא לו ציד היה ערב פסח, כמבואר במפרשים שמשום כך יעקב הביא שני גדיים, ולכן יעקב לא היה בבית מדרש באותו זמן.

וְהִבֵּאתִי עָלַי קָלְלָה וְלֹא בִרְכָה (כ"ז, י"ב)

ולכאורה צ"ב, וכי יתכן שיצחק אבינו יקלל את בנו הצדיק רק בעבור כך שלקח את הברכות [המגיעות לו] בדרך מרמה?

ויש לומר שיעקב לא חשש מקללת אביו, אלא שהיה חושש מכך שע"י שירמה את אביו העיוור יעבור על "ארור מקלה אביו ואמו" ועל "ארור משגה עיוור בדרך" (דברים כ"ז), ומפני הקללות והארורים האלה חשש יעקב. (ואולי לכן אמר יעקב "והבאתי עלי קללה" ולא אמר "ויקללני אבי")

וּתְלַבֵּשׁ אֶת יַעֲקֹב בְּנֵה הַקָּטָן (כ"ז, ט"ו)

אמר רבי נפתלי מרופשיץ, קשה היה ליעקב להוציא מפיו כעין דבר שקר, שכן דרכו היתה להיות הולך תמיד בדרך האמת, לפיכך הלבישה אותו רבקה בגדי עשו וכשאדם מתלבש כעשו הוא כבר נעשה בעצמו עשו במקצת.

משכיל אחד פנה אל ר' בונים מפשיסחא בשאלה של לגלוג, אלו בגדים היה יעקב לובש? השיב לו ר' בונים, יעקב ראה מה לובש עשו והתלבש אחרת.

קוּם נָא שְׁבֵה וְאָכְלָה מִצִּידֵי (כ"ז, י"ט)

אומר המהרי"ל דיסקין כי יעקב כיוון למה שכתוב בגמ' (גיטין ע.) "שלשה דברים מתיזין גופו של אדם ואלו הן אכל מעומד ושתה מעומד" וכו', ולכן אמר יעקב "קום נא שבה" כפי ההלכה, בשונה מעשו שאמר רק "יקום אבי".

הקוֹל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיְדִים יְדֵי עֶשָׂו (כ"ז, כ"ב)

אמרו בדרך צחות, מכאן רמז לשעון מעורר בבוקר, "הקול קול יעקב" זהו הצלצול של השעון שמעיר את האדם על מנת שילך ללמוד ולהתפלל, ו"הידיים ידי עשו" אלו הידיים שמככות את השעון כדי שיוכל להמשיך לישון בנחת.

וַיָּבֵא לָן יוֹן וַיִּשְׁתֶּ (כ"ז, כ"ה)

המילה "לון" בפסוק זה מוטעמת בטעם "מרכא כפולה" ("תרי טעמי"), ומבאר זאת ה"משך חכמה" ע"פ מה שכתוב בגמ' (פסחים פו:): "השונה כוסו בבת אחת הרי זה גרגרן, שנים דרך ארץ" וכו', ויעקב אבינו הביא ליצחק את הכוס שישתה בשתי פעמים כפי הדרך ארץ, ולכן נרמז הדבר בטעם כפול כזה.

וַיִּחַרְד יִצְחָק חֲרָדָה גְדוֹלָה עַד מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי אֶפּוֹא (פרק כ"ז פסוק ל"ג)

מעשה שהיה במלמד דרדקי אשר קרא בטעות 'ויחרר יצחק חררה גדולה עד מאד' ופירש ע"פ טעותו כי יצחק עשה חררה והיינו עוגת רצפים גדולה עד מאד, והסביר כי עשו הביא את הבשר ויצחק אבינו אפה עוגה גדולה עד מאד כדי לאכלה עם הבשר.

נענה אחד הילדים ושאל היכן היו יכולים לאפות חררה גדולה כל כך? ענה המלמד כי התורה עצמה שואלת שאלה זו שהרי כתוב 'מי אפוא'. וכשביקש הנער לדעת תשובה לשאלתו עיין המלמד בדברי רש"י ואורו פניו. אמר לתלמידו: הגה אף לרש"י היה קשה כן ולפיכך פירש"י: ומדרשו, ראה גיהנם פתוחה מתחתיו, ושם באש הגיהנם ודאי היה מספיק מקום לאפות עוגה כה גדולה שהרי כל העולם כולו אינו אלא ככיסוי קדירה לגיהנם (פסחים צד.).

וַיִּשָּׂא עֶשָׂו קִלּוֹ וַיִּבְנֶה (פרק כ"ז פסוק ל"ח)

איתא בספרים הקדושים כי בעבור דמעותיו של עשו, עמ"י סובלים כה רבות בגלות. וזו"ל הזוה"ק בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב): "ואמר רבי יצחק, פורקנא דישאל לא תליא אלא בבכי, כד ישתלמון ויכלון בכי דמעות דבכה עשו קמי אבוי דכתיב 'וישא עשו קילו ויבך'. ואינון דמעין אחיתו לישאל בגלותיה". עכ"ל.

ופירושו ע"פ פירוש 'הסולם' וז"ל: "ואמר ר' יצחק, גאולת ישראל אינה תלויה אלא בבכיה, דהיינו כשתשלמנה ותכלינה בכי הדמעות שבכה עשו לפני אביו, אז יגאלו. שכתוב 'וישא עשו את קולו ויבך', ואלו הדמעות הורידו את ישראל לגלות". עכ"ל.]

שאל הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג: הרי יש כ"כ הרבה דמעות שישראל שופכים במשך הגלות אשר יכולות לבטל בשישים ויותר את דמעותיו של עשו, ומדוע לא מבטלות?

והשיב, כי לפי שדמעותיהם הרבים של ישראל הם מאותו המין של דמעות עשו ו'מין במינו לא בטיל' (חולין צט:). עשו בכה עבור עולם הזה וגם הם בוכים עבור צרכי העוה"ז, לפיכך הוי מין במינו ולא בטל. אילו היו הבכיות שלנו עבור גלות השכינה בודאי היו יכולים לבטל את דמעותיו של עשו.

וְהִיא כְּאֶשֶׁר תִּרְיַד וּפְרָקָתָ עָלוּ מֵעַל צְוָאֲרָךְ (פרק כ"ז פסוק מ')

אמר הרבי מלובלין, פעמים שהאדם צריך לבטל מלימוד התורה בעבור טרדות הפרנסה, [וכמו שכתוב בגמ' (מנחות צט:): "פעמים שביטולה של תורה זהו יסודה"], אבל עליו להיות מיצר על כך ולא לשמוח שיש לו ביטולים ח"ו.

זו הכוונה 'והיה כאשר תריד', 'והיה' הוא לשון שמחה, והיינו שאם תשמח במה שאתה פורק מעצמך עול תורה, אז 'ופרקת עולו מעל צווארך' תחשב לפורק עול, ועי"ז עשו מתגבר ח"ו.

וַיִּשְׁטֹם עֲשׂוֹ אֶת יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בִּרְכוּ אָבִיו (פרק כ"ז פסוק מ"א)

שאלו את ר' יהונתן אייבשיץ: מדוע כאשר יש ליהודי שאלה בענייני טריפה הוא רץ לשאול את הרב ומקבל את פסק דינו בהכנעה אף אם הדבר כרוך בהפסד ממון ואילו בדין תורה בענייני ממונות מנהגו של עולם שפסקו של הרב מתקבל על ידי החייב בתרעומת?

אמר להם ר' יהונתן: בדיני ממונות כשאדם אחד מפסיד בעל דינו מרוויח, ואת זאת קשה למפסיד לסבול. "וישטום עשו את יעקב" לא על זה שהוא לא קיבל את הברכות, אלא על כך שיעקב קיבלן... (וכע"ז כתב ב"אהבת יהונתן" הפטרת דברים ד"ה 'איכה')

וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יָמֵי אַבְל אָבִי וְאַהֲרָגָה אֶת יַעֲקֹב אָחִי (שם, שם)

אומרים במליצה כי האדמו"ר הראשון בהיסטוריה היה עשו, שכן היו לו בגדי חמודות (כ"ז, ט"ו) ואדרת שיער (כ"ה, כ"ה), הלך עם 400 חסידיו אחריו (ל"ג, א') [160,000 ע"פ בר"ר ע"ה, ז'], חיכה שאבא שלו ימות ורצה להרוג את אח שלו...

מפרש ה"כלי יקר" על פסוק זה: תלה הדבר בימי אבל לפי שאבל אסור לעסוק בתורה ולא יהיה לו דבר המגן עליו.

ולכאורה קשה, שהרי גם בימי האבלות ישנם דברים שאינם משמחים המותרים בלימוד, ואע"פ שיהיה יעקב אבינו אבל, ודאי הוא ילמד תורה שתגן עליו.

אלא, אומר ה"בית ישראל" מגור, מכאן שהתורה מגנא ומצלא רק אם לומדים מתוך שמחה וכשלומדים דברים עצובים המותרים בימי האבל, הרי זה בלא שמחה וחסר בחפצא של התורה, ואין בכח לימוד כזה מספיק בכדי להגן ולהציל.

הש"ך בפירושו על התורה ביאר פסוק זה בדרך הלצה, שכוונתו של עשו היתה, שאם יהרוג את אחיו כעת כשאביו בחיים יצטרך להתאבל עליו, ולאחר מכן כשאביו ימות יצטרך להתאבל גם עליו. אמר עשו, מוטב שאמתין עד שימות אבי ואז אהרוג את אחי ואתאבל על שניהם ביחד.

יש מפרשים בדרך צחות, שאם יהרוג את יעקב קודם שאביו ימות, יהיה צעקה גדולה על כך שאח הרג את אחיו, ויזכר הדבר לדיראון עולם כמו שהיה אצל קין והבל. חשב עשיו שכשימות אביו והוא יצטרך להתפלל לפני העמוד ולומר קדיש, כאשר ילך יעקב לפני העמוד הוא יוכל להורגו, ויצדיקוהו כי לא לחינם הרג אלא בעבור דבר מצווה, שרצה לזכות את אביו בעולם הבא.

בשם הרבי ר' מנחם מנדל מקוצק אומרים כי עשו לא היה איכר מגושם הלובש חולצה מצויירת, הולך יחף ורועה חזירים. עשו היה מגדל זקן ופאות, מנהיג עדה, ומשמיע דברי תורה בסעודה שלישית, אלא שחלק על יעקב צדיק הדור וסירב להיכנע לו.

מפרש על הפרשה

התרגום יונתן בן עוזיאל (כ"ה, כ"ה) מפרש: "דְאִתְּיִלִּיד פּוֹלִיָּה גְמִיר בְּשַׁעַר רִישָׁא וְדִיקְנָא וְשִׁינִין וְפִכִּין", והיינו שעשו נולד עם שיער, זקן ושיניים. [**וב"דעת זקנים"** כותב על פסוק זה (וכן מובא בפרד"א פכ"ט) שעשו לא נימול כלל].

החתם סופר (כ"ה, ל"א) [תקס"ט] מפרש שעשו היה עייף מכיון שרדפו אחריו ורצו להורגו ולקחו את כל אשר לו.

הספורנו (כ"ה, ל"ג) מפרש שמחיר הבכורה לא היה נזיד עדשים אלא שהיה מחיר שסיכמו ביניהם והוא לא כתוב בתורה, והנזיד היה רק על מנת שיחול הקניין.

בעל הטורים (כ"ז, א') מפרש: "ותכהין עיניו מראות - משום דכתיב 'כי השוחד יעור' והוא לקח שוחד מעשו".

רש"י (כ"ה, ה') כותב: "אם יעקב ועשו - איני יודע מה מלמדנו". [וכמדומני שזו היא הפעם הראשונה בפירושו על התורה שרש"י כותב על דבר שאינו יודע].

שבת שלום ומבורך, כל טוב ובשורות טובות!

העלון מוקדש להצלחת התורמים ברוחניות ובגשמיות. בריאות, פרנסה והצלחה	שדכנית לבחורי ישיבה ובנות סמינר ספרדים. לפרטים: 054-8455801	לעילוי נשמת מרן רשכבה"ג הראשל"צ הרב עובדיה יוסף צוק"ל בן גורג'יה נלב"ע ג' במרחשוון ה'תשע"ד	לעילוי נשמת הבחור יהודה ז"ל בן ר' אברהם ישעיהו שליט"א נלב"ע אור לב' במרחשוון ה'תשע"ט
---	--	---	--